

Nr 98.

Av herr **Tamm m. fl.**, *angående omorganisation av det civila veterinärväsendets ledning och centrala organisation.*

Medan det civila veterinärväsendet sorterar under jordbruksdepartementet och medel till detsamma äskas under nionde huvudtiteln, lyder det i administrativt hänseende under medicinalstyrelsen. Givetvis kunna betydande anknypningspunkter påvisas mellan human och veterinär medicinsk vetenskap. Ytterligare ett skäl till att veterinärväsendet en gång kom att förläggas under läkareväsendets ledning torde väl ha varit, att veterinärkåren en gång i tiden varken i vetenskapligt eller administrativt hänseende förfogade över krafter, i kompetens jämförliga med vad läkarekåren hade att bjuda. Detta är emellertid ett passerat stadium. Veterinärutbildningen erbjuder nu en grundlig och fördjupad skolning, kulminerande i veterinär doktorsgrad, och veterinärhögskolan utgör ett självständigt centrum för veterinär vetenskap. Ej heller i administrativt hänseende torde kåren sakna högt kvalificerade krafter. Nu kan visserligen invändas, att dessa tillgångar utnyttjas å den veterinära byrån inom medicinalstyrelsen. Men kvar står, att veterinärväsendet de facto är under läkareledning.

Även om vissa skäl skulle kunna förebringas för att så fortfarande måtte ske, skall det ej fördöljas, att förhållandet sedan länge för det praktiska jordbrukets män framstått som en påtaglig olägenhet. Det har alltför ofta varit uppenbart, att veterinärväsendets högsta myndighet — och detta är i och för sig helt naturligt och ingalunda sagt i klandrande syfte — saknar erfarenhet av och praktisk inblick i de förhållanden, under vilka veterinären har att arbeta, och i de problem, som möta i den veterinära verksamheten. Ej minst under senaste tiden har detta varit fallet.

I Danmark lyder veterinärväsendet under den danska motsvarigheten till vår lantbruksstyrelse, och all erfarenhet därifrån pekar på det ändamålsenliga häri.

Om veterinärväsendet flyttades över från medicinalstyrelsen till lantbruksstyrelsen, skulle den veterinära sakkunskapen givetvis i lika hög grad som nu nyttiggöras i administrationen, medan den högsta och avgörande ledningen dock vore förbehållen den myndighet, som i eminent grad stod i kontakt med jordbruksnäringen, dess behov och krav.

Häremot kan givetvis invändas, att lantbruksstyrelsens redan stora arbetsbörda komme att ökas på ett sätt som kunde äventyra den ingående prövningen av även viktiga avgöranden. En annan invändning är den, att om ärendena skulle överflyttas från en byrå under medicinalstyrelsen till en

byrå under lantbruksstyrelsen, det kan ifrågasättas huruvida för dessa viktiga ärendens handläggning bäst kvalificerad kraft kan förvärfvas. En överdirektörsbefattning under lantbruksstyrelsen kan tänkas häva dessa svårigheter. Å andra sidan leda dessa sist anförda synpunkter naturligen till frågeställningen, huruvida ej veterinärärendena böra sammanföras under en fristående styrelse.

Frågan om omorganisation av det civila veterinärväsendets ledning har senast varit föremål för riksdagens behandling år 1928. 1926 års besparings-sakkunniga föreslogo vissa ändringar rörande medicinalstyrelsens organisation, och därvid hade även upptagits till diskussion frågan om det civila veterinärväsendets förläggning. De sakkunniga föreslogo veterinärväsendets överförande från medicinalstyrelsen till lantbruksstyrelsen. Vissa över förslaget hörda myndigheter och sammanslutningar (medicinalstyrelsen, lantbruksstyrelsen, veterinärhögskolans lärarekollegium, svenska veterinärläkarföreningen) avstyrkte dock de sakkunnigas förslag. I kungl. propositionen nr 122 (av 17 februari 1928) föreslogs det civila veterinärväsendets kvarblivande under medicinalstyrelsen, dock uttalades i propositionen, att det icke saknades fog för inrättande av en särskild veterinärstyrelse direkt under jordbruksdepartementet, men det syntes, att veterinärförvaltningens uppgifter icke hade nått den omfattning, att det skulle nödvändiggöra inrättandet av ett särskilt ämbetsverk. Statsutskottet förklarade sig anse, att den gällande ordningen i veterinärärendenas handläggning i vissa avseenden var mindre tillfredsställande, men fann sig dock, i avvaktan på frågans ytterligare utredning, böra förorda deras handläggande på samma sätt som förut. Riksdagen delade utskottets mening i frågan. De ändringar, som sedan 1928 vidtagits beträffande veterinärväsendets centrala lednings organisation, äro, att tuberkulosärendena överflyttats från lantbruksstyrelsen till medicinalstyrelsen samt att enligt 1938 års riksdagsbeslut inrättats en särskild avdelning för kastsjukans bekämpande med laboratorn vid statens veterinärbakteriologiska anstalts kastsjukelaboratorium som föredragande beträffande dessa ärenden.

Sedan 1928 har alltså en mycket omfattande utvidgning av veterinärbyråns verksamhet uppkommit, dels genom det i hög grad utökade arbetet på grund av de senare årens föreskrifter rörande åtgärder beträffande köttbesiktning m. m., varigenom avsetts att sörja för att befolkningen tillföres sunda animala födoämnen, dels genom de ovannämnda nyinrättade avdelningarna för tuberkulos- och kastningsbekämpandet. Den å veterinärbyrån vilande arbetsbördan har även under normala förhållanden nu uppnått den omfattning, som motiverar en omprövning av det civila veterinärväsendets organisation och ledning. Under de förhållanden, som varit för handen under den nu pågående mul- och klövsjukeepizootien, har den nuvarande organisationens otillräcklighet dessutom oförtydligt framträtt. Det synes oss därför i högsta grad av behovet påkallat, att utan tidsutdräkt en utredning kommer till stånd

rörande en omorganisation av det civila veterinärväsendets ledning och centrala organisation.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t begära utredning och förslag rörande omorganisation av det civila veterinärväsendets ledning och centrala organisation.

Stockholm den 21 januari 1939.

Gustaf Tamm.

Axel Mannerskantz.

J. B. Johansson.

Bernhard Nilsson.

Ivar Ekströmer.
